

MEDZI ŠTYRMI STĚHNAMI

Mária Ďuranová

MOTÝL

Copyright © Mária Ďuranová 2010

Design © Motýľ design 2010

Cover photo © Isifa 2010

Slovak edition © Vydavateľstvo Motýľ 2010

ISBN: 978-80-89482-09-2

Vytvorenie elektronickej verzie Dibuk, s.r.o., 2010

Mária Ďuranová

MEDZI ŠTYRMI STEHNAMI

VYDAVATELSTVO MOTÝL

*Žene stačí poznať dobre jedného muža,
aby ich poznala všetkých.*

*Muž môže poznať všetky ženy sveta,
aj tak nepochopí ani jednu z nich.*

(A ja sa im občas vôbec nečudujem:))

Autorka

„Život je jeden veľký nervák!“ skonštatovala Mária trochu sklamaná a ja som mlčky prikývla.

„Plynie príliš rýchlo! Stále sa za niečím naháňame, a keď to konečne máme, pokúša nás zasa niečo iné... Aj v láske to tak často býva. Najhoršie je, že ani vtedy, keď to konečne za niečo stojí, panovačný čas sa nezastaví ani na chvíľu! Ledva si stihneš uvedomiť tú výnimočnosť, už je preč! To nie je fér!“ filozofovala naďalej.

„Veru, veru, mladosť nám utiekla ako voda, ani sme sa nena-
zdali a už sme jednou nohou na dôchodku a druhou v hrobe,“
zasmiala som sa.

„Vieš, čo ti poviem? Keď človek žije v zhone, túži po pokoji, a keď sa ho konečne dočká, ten zhon mu zrazu ku šťastiu chýba. Ako hovorím, so všetkým je to tak,“ frflala Mária.

„Lenže to nie je o živote,“ protirečila som. „To je o človeku a jeho danosti prežívať život, či nie?“

„No veď hej. Ale čo z toho, keď skúsenosti, ako by sme ho mali a hlavne chceli prežiť, získavame, až keď ich vlastne nepotrebuje. Keď už nie je príležitosť na ich využitie. Keď sú z nás len staré rárohy!“

„Máš pravdu. Väčšina z nás celé roky nežije v prítomnosti, ale v akejsi vysnívanej budúcnosti, naháňame sa, aby sme ju dosiahli alebo sa zasa priveľa zaoberáme minulosťou, na ktorej už aj tak nič nezmeníme. Celkom zabúdame vychutnávať si prítomnosť, ktorá niekedy vôbec nie je až taká zlá, keby sme ju neustále neporovnávali s našimi snami a predstavami, ktoré

sú často nereálne. A neskôr zistíme, že zle nám vôbec nebolo, a že my sme si to ani poriadne nevychutnali. To pekné neraz premrháme, a zistíme to, až keď je už neskoro.“

Mária súhlasne prikyvovala.

„Vieš čo, drahá moja? Nebudeme sa trápiť tým, že sme už staré, tešme sa z toho, že na druhej strane sme zasa skúsené a múdre,“ usmiala sa na mňa šibalsky.

„Na to ti kašlem!“ ozvala som sa dobrotivo. „Pokojne by som bola zasa mladou a hlúpou,“ povedala som celkom vážne. Stretli sa nám pohľady, chápavo sme sa na seba usmiali.

„A úplne ideálne by bolo, keby sme boli opäť mladé, ale mali terajší rozum, však?“ prehodila nadšene. Prikývla som.

Vonku bolo poriadne horúco. Koniec augusta vôbec nena- značoval, že by slnko bolo už unavené a málo v pláne začať šetriť svojimi lúčmi. Pálilo, ani čo by bolo za to platené. Chata, ktorú sme okupovali už druhý deň, patrila priateľke. Celé roky na nej kedysi trávil takmer každé leto so svojím manželom, ktorý teraz kdesi z neba na nás pozeral a možno nostalgicky na tie časy spomínal. Les za chatkou príjemne šumel, v slabom vánku sa kde-tu pohli koruny stromov, presviedčali nás o tom, že vzduch sa predsa len ešte hýbe a celkom z toho tepla neodkväcol aj on. Zem okolo chaty bola popraskaná a vysušená. Dokonca aj zvuk neďalekého potôčika bol akýsi tichší, akoby voda v ňom bola z tých horúčav už tiež ukonaná.

Napravila som si ramienka na podprsenke, ktoré sa mi jed- nostaj zarezávali do kože a ťahali moje prsia k zemi. Mária se- dela na plátennej stoličke, telo mala zaodeté do celých plaviek, vynikal v nich každý jej tukový nadbytok. Kedysi by sme sa do tých plaviek zmestili obidve. Lenže čas bol neúprosný, či sme chceli či nie, zanechal na nás viditeľné stopy. A nielen tam. Aj duše sme mali rokmi obrúsené, pokryté ryhami skúseností, na mnohých veciach, ktoré sme v mladosti tak bolestne prežívali,

sme sa teraz už len s ľahkou iróniou zabávali, od srdca sa zasmiali.

„Vieš, čo je najhoršie?“ pozrela na mňa Mária s nadvihnutým obočím. „Že každý z nás chce dlho žiť, ale nikto nechce byť starý.“

„Veru, lenže starnutie je povinné pre každého,“ zašveholila som.

„Vraj dozrievanie, naopak, dobrovoľné,“ kontrovala Mária.

„Podarí sa nám to vôbec niekedy? Občas sa cítim rovnako bláznivá ako kedysi,“ vyčarila som na tvári úškrn a odhodila ďalší vyzlečený zemiak do hrnca s vodou. Pár kvapiek skončilo na Máriinej hrudi, pomaly si hľadali cestičku medzi ovisnutými prsami, ktorých pokožka bola vyprahnutá ako zem od horúceho slnka. Mária na mňa zagánila a opakom ruky zabránila kvapkám pokračovať vo svojom výlete. Potom tiež odhodila zemiak do vody, ale takou silou, že voda výšplechla a osviežila aj moju tvár.

„Koza,“ skonštatovala som sucho. Naše oči sa však na seba šibalsky usmievali. Poznali sme sa už asi tisíc rokov, a jedna o druhej sme veľmi dobre vedeli, že úmyselne by sme si nikdy neublížili.

„Radšej pohni, lebo ten guláš nebude ani do večera,“ ukázala na hrniec, v ktorom sa vo vode kúpalo zopár nedočkavých zemiakov.

Zrýchlila som pohyb škrabkou a po chvíli sa spýtala:

„Povedz, keby si mala šancu ešte raz, zmenila by si niečo na svojom živote?“

Mária sa zamyslela. Okolo očí jej tancovali desiatky drobných vrások. Potom precitla, s vážnym výrazom v tvári sa zahľadela kamsi do diaľky.

„Nejaké drobnosti by sa určite našli,“ okamih váhala, potom to vzdala a mávla rukou.

„Vieš čo? Všetko bolo a je tak, ako má byť! Aj tak sa s tým už nedá nič robiť! Ty by si niečo zmenila?“

„Asi by som tiež nechala všetko tak,“ povedala som úprimne. „Akurát, ak by som predsa len mohla,“ pozrela som túžobne do dialky, „určite by som zariadila, aby môj Jakub v ten osudný deň išiel zo školy o pár minút skôr,“ dodala som smutne.

Mária vzdychla a prikývla. Chvíľu sme mlčky lovili spomienky v našich mentálnych rybníkoch a opantané minulosťou sme prihadzovali očistené zemiaky do hrnca k ostatným. Voda z neho zakaždým vyprskla a okamžite sa vpila do vysmädnutej zeme.

„Postreh!“ vykrikla som zrazu šibalsky a nečakane hodila zemiak do priateľky. Trhla sa a v poslednej chvíli ho takmer zachytila. Pri prudkom pohybe však čosi zaprašťalo. Látka na rozkladacej stoličke povolila a Mária sa v celej svojej kráse ocitla na zemi. Najskôr som na ňu s úžasom hľadela, potom som sa neudržala a z plného hrdla sa začala smiať.

Mária na mňa zagánila a snažila sa vymaniť z polámaných trosiek. V jej šesťdesiatich piatich rokoch a pri tom množstve kíl to vôbec nebolo jednoduché. Vtom sa na verande ozvali kroky.

Pozreli sme tam a zbadali Renátu. S výdychom položila na schodík veľký kufor. Na hlave mala slamený klobúk, na sebe elegantné šaty, ktoré obopínali moletné telo. Stará pani, ktorá si za svet nechcela pripustiť svoj pokročilý vek a ustavične pracovala na tom, aby ostatných presviedčala o svojom neutíčajúcom šarme. Vreckovkou si utierala spotenú tvár i hrud', pritom nechápavo pozerala na nás, ako sa zvíjame od smiechu, ja na stoličke, Mária na zemi.

„Praskla látka,“ snažila sa jej pomedzi smiech vysvetliť Mária.

„Kde?“ začala si Renáta obzerať šaty na svojom tele.

Pustili sme sa do ešte väčšieho rehotu.

„Nie na šatách!“ vychrľila som zo seba. „Na stoličke!“ ukazovala som na Máriu, ktorá sa zbierala zo zeme.

„Ale čoskoro už asi aj tam,“ dodala Mária pobavene a konečne sa postavila na nohy. Zhodnotila som Renátino telo napchaté v kvetinovej potlačí.

„Prestaň, lebo dostanem mŕtvicu!“ ozvala som sa, kým ma premáhal ďalší výbuch smiechu. Mária práve hodnotila zvyšky stoličky a pásikavý poťah, z ktorého ostali len franforce.

„Tak toto mi môj starký nikdy neodpustí! Celé roky na nej sedával, keď chytal ryby,“ povedala a s úškrnom ju odhodila bokom. Potom pozrela k nebesiam, teatrálné sa prežehnávajúc.

„Starký, odpusť! Za všetko môže Jolana!“ prstom pichla do mňa tak, že som takmer spadla aj ja. Smiech nás stále neopúšťal. Rukou som sa chytila za bok, v ktorom ma začalo pichať.

„Aha,“ mávla Renáta zmierene rukou, „zabudla som, že som prišla medzi šibnuté,“ skonštatovala dôstojne a pustila sa dolu schodíkmi, aby sa privítala s priateľkami.

S priateľkami, ktoré sa celé roky navzájom zverovali so svojimi starosťami i radosťami, a ktoré si svoj život bez prítomnosti tých ďalších dvoch už nevedeli ani predstaviť.

S Máriou sme si padli do oka hneď pri prvom stretnutí. Sedela na lavičke v parku a sledovala malého chlapca, ktorý sa zaujato hral v neďalekom pieskovisku. Postavila som sa kúsok od nej a dovolila svojej štvorročnej dcére Dominike, aby k chlapcovi podišla. Najskôr len zvedavo stála na okraji pieskoviska a nedôverčivo pozorovala kopu piesku, ktorá sa vďaka Martinkovmu úsiliu postupne zväčšovala. Vôbec si ju nevnímal, len neúnavne naberal lopatkou piesok a prihadzoval

stále na to isté miesto, až pred ním vznikla veľká jama, ktorej obsah sa obrátil hore nohami o kúsok ďalej. Dominika si cmúľala palec, trochu sa pohojďovala v rytme hudby, ktorú počula len ona sama. Trpezlivo čakala, kedy si ju neznámy konečne všimne. Celkom ju ignoroval. Až po chvíli, keď ho zrejme jej prítomnosť už začala znervózňovať a otravovať, pozrel spýtavo na ňu. Okamžite sa prestala kymáčať z boka na bok a vystrčila ruku s vedierkom s formičkami. Naoko ľahostajne mykol plecami a pokračoval vo svojej činnosti. Ale jej stavebné náradie ho asi dostalo. V očiach sa mu totiž zračilo, že nebude proti, ak sa k nemu s tou výbavou pridá. Nabrala teda odvahu a pristúpila bližšie. Čupla si, vytiahla z vedierka červenú lopatku a bez slova začala prihadzovať piesok na jeho veľkú kopu. Najskôr na ňu prísne pozrel a ona okamžite zmeravela, potom prstom ukázal na miesto, kam presne má piesok prihadzovať. Dominika, celá šťastná, že ju pribral do partie, usmiala sa, a horlivo mu prikývla. Tak sa začalo pevné kamarátstvo našich detí, ktoré pretrvalo až do ich dospelosti.

Spolu s našimi drobcami sme sa spriatelili aj my dve. Najskôr sme mlčky pozorovali naše ratolesti, Mária sediac na lavičke s akýmsi rozčítaným časopisom v ruke, ja postojacky, odhodlávajúc sa v duchu, že dnes určite ožehlím tú kopu bielizne, čo ma čakala v koši už dobrý týždeň.

„Zdá sa, že sa skamarátili,“ vytrhla ma žena z lavičky zo snenia. Bola sympatická. Čert ber tú nikdy nemiznúcu kopu bielizne! Prijala som jej výzvu a prikývla. Ani som sa nenazdala, o chvíľu som už sedela vedľa nej, ponorená do rozhovoru typického pre mladé mamičky. Postupne sme prezradili čo-to o sebe, a keď sme zistili, že bývame jedna od druhej len pár blokov, a že si máme čo povedať, dohodli sme sa na ďalšom stretnutí v parku. Uskutočnilo sa hneď na druhý deň popoludní a odvtedy sa medzi nami začalo odvíjať pevné dlhoročné

priateľstvo. Tak, ako rástli naše deti a menili sa na dospievajúce bytosti, s pribúdajúcimi životnými skúsenosťami sme sa menili a dozrievali aj my. Aj keď to tak niekedy nevyzeralo. Často sme sa smiali ako bláznivé, jedna druhej sme si spetrovali život opisom trápnych historiek, ktoré sa nám prihodili, snívali o čoraz lepšom živote, sťažovali sa na svojich manželov, robili si vtipy na účet mužského pokolenia a život ubiehal a ubiehal, robil to veľmi dôsledne, čím sme boli staršie, tým plynul rýchlejšie. Aspoň nám sa to tak zdalo.

Medzičasom sa z nás stali spriaznené duše, ktoré sa mohli na seba navzájom kedykoľvek spoľahnúť. Preto ma vôbec neprekvapilo, keď sa o desať rokov neskôr v Máriinej kancelárii práve predou mnou otvorilo jej srdce a srdcervúco sa mi vyplakala.

„Nechce sa mi veriť, že sa to stalo práve mne,“ smoklila, hľadajúc v kabelke plnej ženských drobností vreckovku, aby si utrela soplavý nos. Keď ju konečne našla, hodila sa do kresla. Koženka pod jej váhou žalostne zaskučala. Mária to ignorovala a nechala voľný priechod ďalším slzám. Celkom zabudla na vreckovku v ruke. Zúčastnene som na ňu pozerala, v tej chvíli mi naozaj nenapadali žiadne slová, ktorými by som ju mohla utešiť.

„Chápeš to?! Šestnásť rokov sa starám o jeho pohodlie, vyváram, starám sa o domácnosť, vychovávam jeho syna a on mi zrazu oznámi, že odo mňa odchádza! Vraj si našiel známosť, pri ktorej sa necíti taký zbytočný ako pri mne!“

„Naozaj si nič netušila?“ zmohla som sa na chabú otázku.

Stisla pery, pokrútila hlavou a po lícach sa jej spustil ďalší vodopád slz.

„Hajzel! Obyčajný hajzel!“ šeptala pomedzi vzlyky, celkom bezradná a neschopná prijať túto zmenu vo svojom živote.

Trochu som Tomáša chápala, aj keď pri pohľade na zranenú Máriu mi bolo zaťažko povedať to v tej chvíli nahlas. Ich manželstvo bolo už pár mesiacov v kríze, Mária sa neraz sťažovala,

že jej muž je v poslednom čase akýsi ufrflaný, odmeraný a nie je s ním žiadna reč. Keď sa pred dvoma rokmi zamestнала v tejto vychýrenej reklamnej agentúre, najskôr len ako takmer bezvýznamná pisárka, postupne odkrývajúca svoje sklony k tvorbe, množstvo dobrých nápadov a schopnosť dotiahnuť ich až do konca, nikto nepredpokladal, že sa jej kreativita a úspechy v práci negatívne odrazia na ich kedysi pevnom manželskom zväzku.

Šéfka si už po pár mesiacoch uvedomila, že v Márii sa skrýva potenciál, z ktorého môže firma len ťažiť a bola by škoda ho nevyužiť. Onedlho z nej spravila svoju asistentku, ktorej slovo malo v kolektíve nezastupiteľné miesto. Márii sa dostalo patričného ohodnotenia, spolu s financiami a úspechmi v práci rástlo aj jej sebavedomie. Ale aj čas strávený vo firme. Neraz, najmä v čase veľkého množstva zákaziek, sedela v robote pri počítači dlho do noci. Keď nie tam, tak doma. S Renátou sme jej dávali patrične najavo, že čo sa týka našich profesií, dotiahla to z nás najďalej a bola medzi nami hviezda. Nejedna reklama, ktorú vymyslela, zdobila prestížne webové stránky a nejedna firma sa chválila logom, ktoré vzniklo v jej hlave. Na to, že v socialistickej škole nemala možnosť pričuchnúť k počítaču, až chvályhodne rýchlo sa s ním vo svojom zrelom veku skamarátila, naučila sa tvoriť plagáty, pozvánky, vizitky a ďalšie tie grafické zázraky. My dve sme o jej robote nemali šajnu. Obdivovali sme ju. Pomohli jej rôzne kurzy, ktoré v posledných rokoch so závideniahodným nadšením a zápalom absolvovala, a čo sa nestihla naučiť tam, rád jej ukázal syn. Martin jej fandil, s počítačmi on už vyrastal, a bol príjemne prekvapený rýchlosťou, akou sa jeho mama všetky tie veci učila, ako ich vedela zužitkovať, pohrúžiť sa do tvorivej roboty, nebáť sa nových poznatkov, ktoré spočiatku pôsobili veľmi zložito. Výrazy ako zonner, gif, jpg, corel a všetky tie ďalšie zázraky, ktoré pre nás

a ostatné rovesníčky boli len španielskou dedinou, boli Márii na rozdiel od nás veľmi dobre známe. Pri svojich nápadoch dokázala presedieť celé hodiny, robota ju pohltila, zabúdala na čas i na okolie. Naplňalo ju to a mala pocit, že príležitosť, ktorá sa jej vyskytla, bola pre ňu Božím darom.

To si však nemyslel jej manžel.

Mária si užívala svoje nadobudnuté postavenie, neustále sa zdokonaľovala, chcela využiť šancu, o ktorej už ani nesnívala. A na neho začala tak trochu zabúdať. Na manžela si spomenula, len keď mu bola pripomenúť, že doma treba čo-to porobiť, nakúpiť, že všetko už nestíha, keďže miesto vodcu v rodine vzhľadom na úspešnú kariéru a finančné zabezpečenie musela prebrať ona. So samozrejmosťou očakávala od neho pochope-
nie, rešpekt a viac úsilia a pomoci. Najskôr to mlčky znášal, veď aj predtým v domácnosti rád pomohol. Lenže vtedy spolu trávili aj viac spoločného času, teraz sa začínal cítiť osamelo. Najskôr som si myslela, že sa s tým zmieril. A že je na Máriu hrdý. No postupne som vycítila, že tomu tak nie je, že mu novátorský postoj jeho polovičky ide poriadne na nervy. Potreboval žiť s ňou. Nie vedľa nej. Možno mal komplexy menejcennosti a možno len potreboval ženu, ktorá nebude zahľadená iba do seba, do svojej roboty, ale ktorá si nájde čas na to, aby sa zapodievala aj jeho maličkosťou, jeho pocitmi a existenciou. Ktorá ho bude vnímať, pri ktorej si on nebude pripadať prehliadaný, akoby bol len nevyhnutnou záležitosťou v jej živote. Cítil sa ostrčený a ťažko sa zmieroval s tým, že v manželkinom živote hrá druhé husle. Primášom už nebol on, ale jej kariéra. A tak si našiel inú... Celkom nenápadne. Možno aj nápadne, len Mária to v tej svojej časovej zaneprázdnenosti a zaujatosti samou sebou nepostrehla.

„Predpokladám, že Martin o tom ešte nevie,“ skôr som skonštatovala, ako sa spýtala tej kôpky nešťastia v kresle.

„Prosím ťa,“ fľochla na mňa. „Ten ustavične kdesi lieta so spolužiakmi. Čo môžeš čakať od študenta? Že bude sedieť pri našich zadkoch a zaoberať sa taľafatkami nudných dospelých?! Žije si svoj život a nás už pokladá len za sponzorov! Som rada, ak si so mnou občas sadne k počítaču a vysvetlí mi, čo potrebujem! Dnes už nie je doba, keď rodičia učia svoje deti, ale ony dávajú rozum im!“ odvetila s iróniou.

„No, neviem čo ti na to povedať,“ zašeptala som po chvíli ťažkého ticha. „Asi sa s tým budeš musieť naučiť žiť,“ rozhodila som bezradne rukami.

Pozrela na mňa takmer nenávistne.

„Ale ja bez Tomáša nedokážem žiť!“

Na pár minút zavládlo v kancelárii ťaživé ticho. Potom ho prerušil jej smutný hlas.

„Neviem si predstaviť, že sa budem z roboty vracat' do prázdneho bytu,“ vzdychla. „On bol súčasťou môjho života! Ani mi nenapadlo, že to raz môže byť ináč!“ habkala, a keď na jej stole zazvonil telefón, len nervóznym hlasom do slúchadla odsekla pár slov, nechápajúc, ako môže od nej teraz niekto očakávať, že sa bude venovať svojej práci.

„Tak si mu to mala povedať!“ napadla mi spásonosná myšlienka.

„A čo myslíš, že som celý večer robila?!“ zavyla bolestne.

Navedela som, čo v tej chvíli viac povedať. A tak som si usrkla z kávy, ktorá ignorovala naše trápenie, akoby sa nič nezvyčajné v našich životoch nedialo, a pokojne si vychladla. Nevadilo mi to, s myšlienkou, že studená je dobrá na krásu, som razom obsah šálky prevrátila do seba. Potom som pozrela na hodinky a vstala.

„Musím ísť. Máme uzávierku a šéf je ako na ihlách. Musím to dorobiť. Ale ak chceš, večer prídem k tebe,“ pozrela som na bezradnú priateľku. Sedela tam ako prihorená a nikým

nechcená lokša. Mlčky prikývla a konečne sa vysmrkala do vreckovky.

„Viem. Aj ja mám kopu roboty. Len neviem, ako ju teraz zvládnem,“ mávla nešťastne rukou a ukázala na návrhy na stole. Cítila som, ako ma zdrveným pohľadom a s hlbokým povzdychom vyprevádza k dverám.

Ocitla som sa na námestí, poludňajší ruch práve vrcholil. V čase obeda sa to ľuďmi v centre mesta len tak hemžilo. Aj holuby práve obedovali. Otravovali starých ľudí na lavičkách a žobrali od nich omrvinky. Obedovali vlastne po celý deň. Ich chlebobarcovia sa im za pozornosť odvdáčovali a krmili ich pre vtáky tou nevhodnou stravou až do prasknutia. Veď často to bolo jediné spistenie ich osamelých životov.

Vytiahla som z kabelky slnečné okuliare a založila si ich. Slnko si totiž veselo svietilo napriek priateľkiným problémom. Boli mu celkom ukradnuté. Tak, ako všetkým naokolo.

Rozmýšľala som nad tým, aký je život neúprosný. Človeka dokáže prevrátiť na ruby zo dňa na deň. Zaskočí ho celkom nepripraveného a obšťastní emocionálnym tornádom v duši i v hlave. Alebo sa mi to len zdalo, že v Máriinom živote prišiel ten zlom náhle a nečakane? Každé takejto zmeny predsa vždy predchádza množstvo dôvodov. Nenápadných, spočiatku celkom malilinkých, no postupne sa tie potvory množia a množia, naberajú na váhe a sú čoraz viac na očiach. Len my ich niekedy tvrdohlavo ignorujeme a nechceme ich vidieť. Čo najdlhšie. Je to pre nás pohodlnejšie. Potom sa čudujeme, keď sa z toho vykluje pohroma, v našich životoch celkom nevítaná. Aj Tomáš musel mať predsa nejaké dôvody na to, aby Máriu po toľkých rokoch opustil. A určite jej svoju nespokojnosť nejakým spôsobom dával predtým najavo. Ona si to však nevšímala. Veď celé roky vychádzali spolu pekne. Mária považovala za samozrejmú, že to bude tak aj naďalej. V minulosti som

im neraz tú vzájomnú súhru závidela. Rozmýšľala som nad ich vzťahom a náhle si spomenula na Dominika. My sme veru nenažívali v manželstve vždy tak harmonicky ako oni dvaja. Spájali nás skôr spoločné dlhy ako láska. A občas aj poriadne hádky. Čoraz častejšie som mávala pocit, že medzi nami zavládla už úplná ľahostajnosť. Stereotyp ako repa! Nemala by som s tým niečo urobiť?

„Veru, každým obyčajným dňom si budujeme ďalšiu budúcnosť,“ spomenula som si na múdru myšlienku, ktorú som niekde čítala a príliš pritom nevnímala ľudí, ktorí pendlovali hore-dolu.

„Len Boh vie, aká bude tá naša,“ zamrmlala som sama pre seba a primerane sa zaškľabila. Oproti kráčať starší muž a čudne si ma premeral od hlavy po päty. Rýchlo som na starkého upriamila dobrotivý úsmev, aby som rozohnala jeho pochybnosti o mojom duševnom rozpoložení. Mala by som sa asi viac kontrolovať. Keď sa človek na ulici len tak rozpráva sám so sebou, nepôsobí to ktovieako normálne. Nedôverčiví občania si to okamžite všimnú a patrične aj ohodnotia. Zrýchlila som krok a už mlčky pokračovala v ceste uličkou, ktorou som chodila do práce denne. Moje myšlienky sa opäť vrátili k Márii. Tušila som, že už nič nebude tak ako doteraz. Vedela som, že v hĺbke svojej duše je dobrý a citlivý človek, a z tejto rany sa bude dlho spamätávať. Prialo som si, aby nezostala zatrpknutá naveky, a aby sa ešte raz dokázala tešiť zo života, tak ako kedysi.

Keď mi Mária večer otvorila dvere svojho bytu, okamžite som pochopila, že je spitá ako čík. Tackavo zamierila do obývačky, ani sa nepresvedčila, či som za dverami naozaj ja. Veď kto iný by to aj bol, keď som jej len pred chvíľou volala, že som už na ceste. Ale jej by bolo asi jedno, keby za dverami

stál aj sám Duch svätý. Keď som s ňou cez telefón rozprávala, vôbec mi nenapadlo, že ju nájdem v takom zúfalom stave. Vzala som zo stola prázdnu fľašu od červeného vína, pozrela na ďalšiu dopoly prázdnu, vedľa ktorej bol na skle zaschnutý veľký flak.

„To si kedy stihla?!“ spýtala som sa neveriacky, kým si ona líhala na sedačku, celkom ľahostajná voči môjmu údivu.

„Keď som si nalievala z fľaše,“ odvetila, mylne sa domnievajúc, že ma zaujíma, odkiaľ sa na stole vzala vínová machuľa.

„Ale ja sa pýtam, kedy si stihla toho toľko vypiť?!“ vyviedla som ju z omylu a znechutene som pozrela na fľašky a potom na ňu. Ľahostajne mykla plecami.

„Vzala som si pol dňa dovolenky,“ začkala. „Potrebovala som byť sama a trochu sa spamätať.“

„A opiť sa,“ dodala som za ňu. „Aspoň to pomohlo? Je ti teraz ľepšie?“

„Nie,“ začkala opäť. „Je mi úplne na hovno!“ odvrkla. „Možno..., keď dopijem aj ten zvyšok,“ pozrela s nádejou na fľašu na stole a načiahla sa za pohárom.

„Nalej si aj ty!“ prikázala mi. „Ale len trochu! Aby mi zostalo...“

Poslúchla som a z kuchyne doniesla malý pohárik.

„Ozval sa?“

„Nie. Ale bol si tu po veci. Asi ráno, keď som odišla do roboty,“ vzdychla. „V skrini chýbajú jeho košeľe, ponožky..., všetko. Zobral si aj zimný kabát,“ oznámila sucho. Čudovala som sa, že už neplače.

„Kto to povie Martinovi?“

„Neviem,“ vzdychla zrazu celkom triezvo. „Zrejme mu to ocko rád vysvetlí sám,“ uškrnula sa.

„No, to mu teda nezávidím. Čo myslíš? Zostane Martin s tebou alebo pôjde s ním,“ zisťovala som.

„S ním?! Čo si sa zbláznila?! Jasné, že zostane so mnou! Je to predsa môj syn!“ osopila sa na mňa a asi z jedu sa jej opäť začkalo.

Som celkom praktická osoba, a tak som sa spýtala.

„Nechceš pohár vody?“

„Seriem ti naň! Nechápem, prečo si sa ma na Martina tak sprostoto spýtala!“ zagánila na mňa a opäť jej zatriaslo telom.

„Prepáč! Nevedela som, že ťa to tak nahnevá,“ ospravedlnila som sa.

„Martin je môj syn! Aj keď som ho neporodila, starám sa o neho od dvoch rokov. Len by Tomáš skúsil uvažovať nad tým, že by Martin prestal so mnou bývať! Tu je jeho domov! Pri mne! Dobre vie, že ho ľúbim ako vlastného!“ rozčuľovala sa naďalej, pričom prevrátila do seba ďalší pohár s vínom.

„Dobre, dobre,“ tíšila som ju. „Ja len, že je to nezvyčajné, že sa aj naďalej budeš starať o nevlastného syna.“

Napriek opitosti Mária znehybnela a celkom triezvo povedala.

„Si ty normálna?!“ pozerala na mňa neveriacky. „Veď, keď som si Tomina brala, bol už vdovec. A malého som si adoptovala. Je ako môj vlastný! Čo keby Tomino napríklad zomrel? Je normálne, že by som sa o Martina starala ja! Veď som jeho matka!“

Rýchlo som prikývla, trochu zaskočená, ako toho zradcu zrazu pekne oslovuje. Došlo mi, že Mária svojho muža stále ľúbi. A možno až teraz si to uvedomila viac ako kedykoľvek predtým. Spomenula som si, ako sme sa pred rokmi v jednom z našich babských rozhovorov dušovali, že by sme neveru partnerovi nikdy neodpustili. Pousmiala som sa pri spomienke na to odhodlanie. Celkom sme vtedy pozabudli, že nie je nevera ako nevera. Každú sprevádzajú iné okolnosti, iné pocity a iné príčiny. Každá je špecifická tým, že vzniká v osobitom vzťahu

dvoch ľudí, ktorí sú odlišní od iných dvojíc, a ktorých spája (či spájalo) puto, ktoré len oni dvaja dokážu najlepšie vyhodnotiť ako niečo, čo ešte má budúcnosť alebo je už celkom bez perspektívy.

„Chcela by som, aby sa vrátil,“ zavyla Mária, akoby čítala moje myšlienky. Potom nešťastne pozrela na mňa, pohľadom ma prosila o pomoc.

„Si si istá?“ spýtala som sa celkom zbytočne.

„Vieš, čo je najhoršie?“ odvetila mi otázkou. „Keď si človek myslí, ako fajn si žije a zrazu zistí, že všetko je úplne naopak a že on sám je tomu na príčine. A keď si to uvedomí, tak už s tým nič nemôže urobiť,“ zložila si hlavu do dlaní a prstami si šúchala viečka. Asi už bola fakt vyčerpaná a alkohol ju úplne dorazil. Už nevládala ďalej rozmýšľať nad svojím nešťastím. Oprela sa o vankúš a ja som o pár minút zistila, že drieme. Odniesla som fľašku s pohármi do kuchyne a vrátila sa s hubkou a utierkou, aby som utrela zagebrené sklo. Potom som sa usadila do kresla a zahľadela na priateľku. Naozaj som v tej chvíli nevedela ako jej pomôcť. Mám sa stretnúť s Tomášom a povedať mu, ako jeho žena trpí? Ako veľmi ho chce späť? Zdalo sa mi nemiestne vstupovať medzi nich. Okrem toho, vedela som, že on nie je žiadny pochábeľ a nerobí neuvážené kroky. Keď sa už rozhodol Máriu opustiť, pravdepodobne nad tým dlho premýšľal a zvažoval všetky pre aj proti. A pri jeho rozhodovaní určite zavážili aj obdiv a vrele city tej jeho novej dračice. Asi sa naozaj zamiloval a rozhodol sa žiť nový život. Strašne som v tej chvíli túžila vedieť, kto je tou novou vyvolenou. Zároveň som sa za tú zvedavú myšlienku v duchu zahanbila. Zdalo sa mi to voči Márii neférové.

Zavolala som domov, aby rodina vedela, že zachraňujem život blízkej osobe a prídem až večer, potom som sa načiahla za knižkou pohodenou na polici. Občas som okom skontrolovala

spiacu Máriu, vyzerala celkom pokojne. Dúfala som, že dnes sa už nepreberie a prespí celú noc. Ale..., čo ak sa v noci zobudí a bude sa cítiť strašne sama a nešťastná? Bála som sa nechať ju tam samotnú. A tak som svoj odchod odkladala, až kým na krajinu za oknami nesadla hustá tma a v mojom žalúdku sa neschoval celý obsah z vrecka, ktoré som objavila kdesi v kuchyni. Arašidy! Nebudem tu predsa robiť záchranára s prázdnyim žalúdkom. Doparoma, ak neprestanem byť od nich závislá, čoskoro bude aj zo mňa riadna buchta! Pokrkvala som prázdne vrecko čo najtichšie a odniesla ho disciplinovane do koša. Na nejakú dobu som sa nechala vtiahnuť do deja knihy, keď sa zrazu ozval zastretý hlas.

„Ty si ešte tu?“ Mária si zívajúc pretierala viečka, viditeľne celkom domotaná z nečakaného precitnutia. Možno v prvej chvíli ani nevedela rozlíšiť, čo bol len sen a čo holá skutočnosť. Keď ma zbadala, asi si pripomenula krutú realitu, lebo zhlboka zastonala.

„Koľko je vlastne hodín?“

„Bude desať,“ odvetila som a oblízala si slané pery.

„Mala by si už ísť. Doma ťa čakajú,“ pozrela na mňa, pohľadom naznačila, že ona to už do rána nejako prežije.

„Budeš v poriadku?“ spýtala som sa pre istotu.

„Neboj sa. Z okna nevyskočím, nemá to význam, keď bývame na prízemí. Hodím si sprchu a pôjdem spať. Ráno musím ísť do práce. A ty tiež,“ dodala a znovu vzdychla. „Zem sa kvôli mne, bohužiaľ, točiť neprestala,“ prehodila ešte sarkasticky a neisto sa postavila na nohy.

Aj ja som vstala z kresla a pustila sa do hľadania kabelky. Typické pre mňa, nikdy som si nepamätala, kde ju odkladám. Keď sa mi ju konečne podarilo objaviť, zavesila som si ju cez plece, pristúpila k Márii a priznala sa.

„Zjedla som ti arašidy.“

„No jasné! Na chudáka aj záchod spadne. Mňa už nič neprekvapí!“ zaúpela nešťastne, v očiach sa jej už zasa trblietali slzy. Chytila som ju za rameno a jemne zatriasla jej zlomeným telom.

„Neboj sa. Nejakto to spolu rozdýchame. Chce to len čas,“ uisťovala som ju vo dverách. Napriek tomu, že prikývla, v jej očiach som videla, že tomu vôbec neverí.

Prešiel už takmer týždeň, ale Mária chodila stále ako bez duše. Bola bledá, pod očami mala tmavé kruhy a vyzerala, že žije len zo zotrvačnosti. Mala tridsaťšesť rokov, ale jej chôdza mi pripadala ako chôdza starinky. Pohľad mala akýsi mdlý, iný ako predtým. Nechutilo jej jesť, čo sa odrazilo na jej postave. Inokedy by bola celá šťastná, že sa jej podarilo znížiť váhu, teraz jej to bolo celkom jedno. Zdalo sa mi, že ju už ani práca tak neteší ako kedysi. Počítač doma nezapla už niekoľko dní. Nemohla uniesť ľarchu definitívnosti manželovho rozhodnutia a nedokázala sa ničím iným, ako jeho nečakaným odchodom, v mysli zaoberať. Keď sa zobudila, prvá jej myšlienka patrila Tomášovi, keď zaspávala, posledné myšlienky dňa opäť venovala jemu. V duchu s ním bola dvadsaťštyri hodín denne, viac ako kedykoľvek predtým, keď bývali v jednom byte. Ani vtedy mu toľko jej myšlienok nepatrilo. Hrdosť jej však nedovolila, aby mu vyvolávala a prosila ho, aby sa vrátil. Tisíckrát mu to povedala v ten večer, keď jej oznámil, že ju opúšťa.

Zrada, ktorú na nej napriek tomu spáchal, bola pre ňu príliš veľkým sústom a úplne ju položila.

Aj ďalšiu noc, keď sa celý byt zahalil do tmy, len tupo pozerala na strop v prázdnej spálni, a celým srdcom si priała, aby si to jej muž rozmyslel, aby jej zavolať, vrátil sa späť do jej živo-